

TRYGGE SAMFUNN

TIDSSKRIFT FOR KVINNERS FRIVILLIGE BEREDSKAP (KFB) NR 1 2016

A firefighter on a bucket truck is spraying water on a large fire. The fire is bright orange and yellow, and the firefighter is wearing a blue uniform and helmet. The background is a dark, smoky sky.

Tema: Beredskap i kommunene

- Det er et forbedringspotensiale
- Beredskapsbevisstheten er avgjørende
- 72 tiltak for å bedre IKT-sikkerheten

Jeg ønsker meg ...

STYRELEDER ANNE-LISE JOHNSEN

Alle som har tenkt og/eller arbeidet med beredskap i noen som helst form vet at det er en kombinasjon av holdning og handling. Dette forutsetter noe kunnskap og vilje til læring.

Vi vet at det ikke er noe hjelp i kunnskap om refleksbrikker hvis de ikke tas ut av lomma og blir med på spaserturen i friluft. Det trengs en aldri så liten idemyldring de fleste plasser i kongeriket om hverdagen vår og vårt behov for trygge dager og netter. Det mangler ikke på kunnskap, men det er av og til akutt mangel handling eller helt feilkobling i hodet. Siste skrekk-eksempel var å tilbake stille brannalarmen i blokka for det bråket så ille, uten å sjekke om det var brann noe sted.

Der vi bor, er der ulykker skjer, men det er også der dagene kan være fine. Jeg ønsker meg en kommune som er preget av mennesker som liker beredskap rett og slett fordi det er bra for alle.

Kommunen er jo deg og meg! Det er lett å si at kommunen bør og kommunen skulle ha gjort. Til syvende og sist er det mennesker det gjelder. Vi skaper våre nærmiljøer både på godt og på elendig.

La oss bedrive litt aktiv, positiv og kanskje morsom påvirkning av våre omgivelser (les venner osv). Vi tar ikke med oss «tante Sofie», men vi tar på oss smilet og deler ut refleks når gjestene går ut av døra di. Eller vi har ei ekstra isskrape som nabobilen kan få på parkeringsplassen etter endt arbeidsdag med nedsnødd bil. Alt slikt utstyr er det mulig å få som reklameeffekter hvis vi bare ser oss rundt.

Småting sier du da. Ja vel, men havet består av dråper med vann. Du er en liten brikke, men du er en av mange hvis vi får dette til å rulle. Hurra for oss og våre påvirkningsmuligheter. Nytt år og nye muligheter. Du kan utgjøre en forskjell!

Ekstremt, ekstrem og ekstremisme

REDAKTØR JAN ERIK THORESEN

Når det snakkes om kommunal beredskap ser en som regel for seg resultatene av flom og skred. Ekstremvær, ekstrem vind, ekstrem kulde og snø. Alt det ekstreme skal, så langt det er mulig temmes og rammes inn i ROS-analysene. Begrepet ekstrem brukes nå så mye at det nærmest er gått inflasjon i det.

Men hva er vel mer ekstremt enn når ekstremister begår ekstreme handlinger? Det ville vært ekstremt uheldig om kommunene ikke tok høyde for andre hendelser enn de

naturutløste. Mange kommuner har spesielt sårbare arenaer og bygninger som lett kan bli gjenstand for hjemvendte fremmedkrigeres vrede og aggresjon.

Alle hendelser, det være seg både de naturutløste og de villede, inntreffer i en eller annen kommune. Derfor er det viktig at en i sin iver etter å demme opp for vannmasser og fjellskred ikke helt ser bort fra det som skjedde 22. juli 2011.

Verden befinner seg i år 2016. Det må alle minne seg selv om. Hver dag.

Kvinnens Frivillige Beredskap

Utgiver

Kvinnens Frivillige Beredskap (KFB)

Besøksadresse: Skippergt. 17
Postadresse: Pb 694 Sentrum 0106 OSLO
Internett: www.kfb.no
E-post: kfb@kfb.no
Telefon: 22 47 82 60

Redaktør

Jan Erik Thoresen
E-post: redaksjon@kfb.no
Mobil: 908 31 362

Redaksjonskomité

Anne-Lise Johnsen, Hanne G. Garder og Jan Erik Thoresen

Utgivelser

Tidsskriftet utgis fire ganger i året
Opplag: 7 300 eks.

ISSN 1890-5285

Abonnement

Tidsskriftet sendes gratis til interesserte. Abonnement kan tegnes ved å sende en melding til sekretariatet i KFB.

Innhold

Stoff fra tidsskriftet eller våre websider kan brukes fritt ved angivelse av kilde. Artikler og debattinnlegg sendes redaksjonen. De som ønsker innsendt stoff og bilder i retur må angi returadresse tydelig. Innholdet i signerte artikler står for forfatterens eget syn, og representerer nødvendigvis ikke KFBs offisielle mening.

Grafisk produksjon

Design: Aina Griffin
Layout: Sandvik design
Trykk: 07 Gruppen
Forsidefoto: Helge Mikalsen/NTB scanpix

KFB har som formål å styrke landets beredskap ved å:

Spre opplysning om Norges totalforsvar og beredskap.

Arbeide for å styrke det sivile samfunns muligheter til å møte krisesituasjoner i fred eller krig.

Søke å høyne og samordne medlemsorganisasjonenes innsats i beredskapssammenheng.

Være pådriver overfor myndighetene i beredskapsspørsmål.

aktuell:

Cato Bye Johansen,
leder for Claymore

Innsatsstyrkene er en nasjonal forsvarsressurs

Foto: Joakim Furunes

I landets HV-distrikter står innsatsstyrkene klare til å løse oppdrag når alarmen går. Lengst nord er en visjonær marinejeger satt til å lede innsatsstyrke Claymore. – Vi jobber med den mentale innstillingen og får mange flotte og motiverte soldater. Hensikten er å øke den operative effekten, sier Cato Bye Johansen.

AV JANERIK THORESEN

Likhet med innsatsstyrkene i de andre HV-distriktene i Norge representerer Claymore spydspissen av kampkraft i Heimevernet. Styrkene skal kunne settes inn i operasjoner over hele landet dersom det skulle være behov for det. Kystlinjen i nord har spesielle utfordringer. Deres hurtige mobiliseringsstyrker skal primært virke i nordre del av Nordland, Troms, herunder Lofoten og Vesterålen. Heimevernsdistriktet (HV-16) har kontorer i Bjerkevik i Nordland kommune. Området omfattes av mye viktig infrastruktur og personell. Utrustningen til soldatene i Claymore, og i avdelingen som helhet, er mer omfattende enn det en finner i de vanlige HV-områdene.

OPERATIV ERFARING

For et drøyt halvår siden overtok Cato Bye Johansen som sjef for Claymore. Med over 20 års erfaring som marinejeger og elitesoldat vil hans spisskompetanse være et verdifullt bidrag til Heimevernet.

– Heimevernet er en uvurderlig

enhet i det norske forsvar. Jeg ser det som en utfordring å få være med på å ta et enda bedre Heimevern inn i fremtiden, sier Bye Johansen.

I praksis har han ansvaret for en styrke på 250 frivillige befall og soldater som kalles inn til tjeneste inntil 30 dager årlig. Selv om styrken er både oppegående og velfungerende, ønsker han å tilføre den positivt påfyll.

MENTAL INNSTILLING

– Soldater og befall skriver treårskontrakter. Det innebærer nødvendigvis noen utskiftninger. Dessuten er vi alltid interessert i personell som er motivert for å gjøre en jobb i Heimevernet, understreker den nye Claymore-sjefen.

Han opplever soldatene som godt motiverte og lærevillige.

– Vi arbeider en del men den mentale innstillingen jeg mener en skal ha til jobben som soldat. Min visjon er å øke den operative effekten til innsatsstyrkene ved å få soldatene til å tenke smartere. For å oppnå det må vi bruke tiden de er inne til å trene

enda mer effektivt med fokus på mental innstilling. Jeg så forbedring allerede etter den første briefen jeg holdt for dem om temaet. Eksempelvis kan jeg se at de virkelig har tatt tak i grunnleggende ting som riktig pipeføring, våpenbehandling og at de bruker ledig tid på stridsdriller. Med dette viser de at de reflekterer over det jeg sier og at de vil bli enda bedre soldater. Når det gjelder mental innstilling er det snakk om å holde hodet kaldt og ikke la seg stresse. Jeg tenker det er positivt å overføre spesialstyrkenes måte å tenke på til soldater og befall i innsatsstyrken. Det er også viktig å fokusere på drilling og trening for å forbedre grunnferdighetene før de utfører andre gjøremål. Det å prioritere våpenet før en prioriterer søvn er nødvendig. Jeg har ikke dårlig tid med å gjøre en god styrke enda bedre, men jeg forventer resultater av vårt fokus på «mindset» innen halvannet år. Vi kommer til å øke vår operative kapasitet.

Foto: Daniel Nordby / Forsvarets mediesenter

72 TILTAK FOR Å STYRKE IKT-SIKKERHETEN

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) mener det er behov for en omfattende nasjonal satsing.

– Vi mener det er behov for en omfattende nasjonal satsing på sikkerhet i årene fremover for å møte de økte sikkerhetsutfordringene, sa NSMs direktør Kjetil Nilsen, da han overrakte Sikkerhetsfaglig råd til forsvarsminister Ine Eriksen Søreide og statssekretær Gjermund Hagesæter i Justis- og beredskapsdepartementet.

ET ENDRET RISIKO- OG SÅRBARHETSBIKLE

For første gang har NSM fått i oppdrag å utarbeide et Sikkerhetsfaglig råd for Forsvarsministeren. Sikkerhetsfaglig råd er NSMs faglige vurdering av hvordan Norge bør innrette arbeidet med IKT-sikkerhet mot 2020 og videre fremover, og hvordan landet bør møte utfordrin-

gene. På samme måte som Forsvarsjefens militærfaglig råd skal Sikkerhetsfaglig råd tjene som et grunnlag for langtidsplanen for forsvarssektoren og stortingsmeldingen om samfunnssikkerhet fra Justis- og beredskapsdepartementet.

– Bakgrunnen for de omfattende tiltakene vi her har presentert, er at risiko- og sårbarhetsbildet er blitt mer komplekst. På flere områder er trusselen økende eller vedvarende høyt, påpeker Kjetil Nilsen.

72 ANBEFALTE TILTAK

Blant tiltakene er å styrke evnen til samarbeid om og koordineringen av sikkerhetsarbeidet, styrke evnen til å forebygge, oppdage og håndtere Cyberangrep mot Norge, effektivisere arbeidet med sikkerhetsklare-

ringer, og styrke arbeidet med råd og veiledning om fysisk sikkerhet. Kompetansen næringslivet har må utnyttes på en bedre måte, og kompetansen om IKT-sikkerhet i samfunnet må økes, heter det i rådets anbefalinger.

– Vi må bygge motstandsdyktighet og ha evne til å håndtere hendelser. Vi må anerkjenne hverandres roller og ansvar, og legge vekt på evne og vilje til samarbeid for å løse sikkerhetsutfordringene. Men den kanskje aller viktigste jobben må gjøres i virksomhetene selv. De må ta et krafttak for å sikre egne verdier og systemer, sier direktør Kjetil Nilsen i NSM.

NOUen «Digital sårbarhet» er nå ute på høring. Høringsfristen er 15. mars.

SOLDATENS EKSTRA ØYE

En bitteliten drone er resultatet av et godt samarbeid mellom Forsvaret og industrien.

– Det har vært viktig å involvere brukerne, altså soldatene og avdelingene, for å sikre oss at vår leveranse blir optimalt bra, sier Pål Forus ved Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO), avdeling luftkapasiteter.

Det er firmaet Prox Dynamics som nå skal levere dronen. På tidspunktet kontrakten ble inngått var Prox den eneste leverandør som tilfredstilte Forsvarets krav. Forsvaret og Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) har begge vært svært delaktige i utviklingen av systemet.

TIL GOD NYTTE

– Dronen, som har fått navnet «Black Hornet» kommer eksempelvis til god nytte i urbane operasjoner og under rekognoseringsoppdrag. Det å få et ekstra øye på et mål eller område uten å eksponere seg selv er viktig, både med tanke på egen sikkerhet og løsning av oppdraget. Dronen er

enkel å operere og vekt og størrelse gjør at den er lett å ta med seg, sier Anders Ystmark, hovedinstruktør Sensor ved Hærens våpenskole.

Den første versjonen av dronen var til testing og prøving allerede for noen år siden. Tilbakemeldingene fra avdelingene har bidratt til utviklingen som har resultert i lengre rekkevidde og flytid, økt stabilitet med tanke på vær og vind, og ikke minst, bedre kamera med HD-kvalitet og natt-kapasitet.

UTDANNES PÅ RYGGE

Det er Luftforsvarets flytaktiske skole (LFTS) på Rygge som er ansvarlig for utdanningen av flygere til alle typer flymaskiner, både bemannede fly og ubemannede farkoster som Black Hornet. Det er nå utdannet en rekke instruktører på systemet. Målet er at de ulike avdelinger skal kunne ta i bruk dronen i løpet av vinteren.

Dronen er ikke stor, men viktig.

Foto: Forsvarets mediesenter

Gjør norskekysten tryggere

I vinter skal 70 farlige skjær og grunner merkes. Kystverket og Gjensidigestiftelsen med prisverdig initiativ.

Sommeren 2014 endte i rekordmange skadesaker. En av grunnene er de om lag 35.000 undervannsskjær langs kysten som ikke er merket i sjøkart. Dårlig navigasjon og høy fart på sjøen er hovedårsakene til de fleste grunnstøtingene, en dårlig merking blir uansett avgjørende. Hadde skjærene vært mer synlige kunne sannsynligvis flere ulykker vært unngått, skriver RS-magasinet

Basert på forslag fra lokale fritidsbåtførere startet kampanjen «Merk skjæret» i mars i fjor. Seniorrådgiver i Kystverket, Thor Messel, kan fortelle at kampanjen har engasjert båtfolket stort.

– Vi har fått inn 1475 forslag. I løpet av vinteren satser vi på å få merket 70 skjær. Hvor mange som blir merket utover dette, avhenger litt av økonomi, men så langt har Gjensidigestiftelsen foreløpig satt av 4 millioner kroner. For å holde kostnadene nede for hver stang vil vi tilpasse merkingen til Kystverkets øvrige arbeid i sjøen, sier Thor Messel. Han opplyser at rundt to tredjedeler av forslagene så langt er i Sør-Norge og over halvparten av disse er i region Sørøst (Svenskegrensen – Rogaland).

Skjærene ligger hovedsakelig innenfor den enkelte kommunes forvaltningsområde. Messel mener derfor at kommunene må komme på banen.

– Vi vil tilskrive de kommunene det er aktuelt å sette opp stenger i og tilby dem å sette stengene opp for deretter å måle dem inn i sjøkart. I så fall må kommunene selv stå som eier og inngå en vedlikeholdsavtale med Kystverket, sier seniorrådgiver Thor Messel.

VIKTIG Å FORSKE PÅ HØYREEKSTREMISME

Norge har nå fått et senter for forskning på høyreekstremisme. – Samfunnet står overfor alvorlige utfordringer, sier professor Tore Bjørgo, senterets leder.

Det er Universitet i Oslo (UiO) som huser det nye senteret. Leder Tore Bjørgo er professor ved Politihøgskolen og har doktorgrad om rasistisk og høyreekstrem vold i Skandinavia. Senteret samarbeider med Politihøgskolen, NUPI (Norsk utenrikspolitisk institutt), Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), PRIO (Institutt for fredsforskning) og HL-senteret (Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter).

Professor Tore Bjørgo understreker at Norge og Europa står overfor alvorlige utfordringer med høyreekstremistisk vold, samtidig som en er midt oppe i en situasjon som påkaller frykt og krise.

– Flyktningstrømmen har blitt møtt med hatkriminalitet, vold og påsatte branner på asylmottak i Sverige, men også i Norge. I tillegg har vi terroren, som ikke minst har rammet Paris. Det dreier som om Jihadistisk terror, men vi regner med at terroren også vil medføre reaksjoner i form av mer høyreekstrem vold, sier Tore Bjørgo.

Han legger til at Norge fra før har sterke forskningsmiljøer på Jihadis-

En slik situasjon kan fort oppstå.

Foto: Forsvarets mediesenter

me, mens vi i de siste 10–15 årene ikke har hatt tilsvarende forskningsmiljøer på høyreekstremisme.

– Det er mye felles tankegodt i

disse retningene. Vi vil opplagt ha flere sammenlignbare studier av Jihadisme og høyreekstremisme, sier professor Bjørgo.

Mye slurv i sprengstoffbransjen

Lemfeldig håndtering av sprengstoff kan få alvorlige konsekvenser. En undersøkelse har avdekket en rekke lovbrudd.

Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) ønsker å bli kvitt useriøse aktører innen sprengstoffbransjen. Gjennom hele fjoråret har to av DSBs inspektører, Morgan Kvilten og Dan Stensvik, besøkt ikke mindre enn 180 sprengstofflagre. Resultatet var nedslående; 70 prosent av lagrene hadde alvorlige avvik. De fleste avvikene går på slurv med alarm, for dårlige låssystemer og manglende godkjent brannsløkkingsapparat. Noen hadde heller

ikke oversikt over hvor mye sprengstoff som var lagret. I fire tilfeller lå tennere og sprengstoff sammen, noe som kan føre til alvorlige ulykker. 84 av lagrene eksisterte simpelthen ikke da eier ikke har meldt fra til DSB om at lageret er avvirket.

– De fleste av avvikene går rett og slett på slurv og rot. Ved grove feil fikk virksomheten 14 dagers frist til å rette dem opp. Våre inspektører avdekket også flere alvorlige lovbrudd. En av entreprenørene ble politian-

meldt. Det viktigste vi ønsket å oppnå med denne undersøkelsen er å få aktørene til å forstå det endrede trusselbildet vi har i Norge. Å hindre at eksplosiver kommer på avveie er svært viktig. Store deler av bransjen arbeider seriøst og tar sikkerheten på alvor, men det må gjelde alle, påpeker avdelingsleder for eksplosivsikkerhet i DSB, Siri Hagehaugen, i en kommentar til undersøkelsen.

DRAMATISK TERRORAKSJON PÅ KJØPESENTRA

Scenarioet for årets Linderudkonferanse kunne neppe vært mer aktuelt. Desperate terrorister gikk til aksjon på to store kjøpesentra samtidig. Krisespillet ga deltakerne store utfordringer.

AV JAN ERIK THORESEN

Med 55 forventningsfulle deltakere i salen kunne KFBs styreleder, Anne-Lise Johnsen, ønske velkommen til en dag i terrorens navn. Temaet «Terroraksjon med gisseltaking på kjøpesentra» var høyaktuelt, ikke minst fordi terrorangrepene i Paris hadde funnet sted like i forkant.

POLITIETS OPPGAVE

Innsatsleder Tomm Berger, Asker og Bærum politidistrikt, orienterte om trender innen terror i Vest-Europa og påpekte at angrepene i større grad kom fra enkeltpersoner i de ekstreme miljøene. Med sin faglige bakgrunn fra både Politihøgskolen og Befalsskolen orienterte han om hvordan politiet ville agere når de fikk melding om slike hendelser. Berger definerte politiets rolle og understreket at etaten arbeidet etter håndteringsprinsippene; ansvar, likhet, nærhet og samvirke. Han orienterte om ledelsesnivåene i politidistriktene og nasjonalt. Når det gjaldt

Politidirektoratet (POD) og den innsats de kunne bidra med operativt, sa Berger at det kun dreide seg om organisering dersom hendelsene var omfattende og omfattet flere politidistrikter samtidig. Innsatslederen ga noen eksempler på situasjoner der det kunne være grunnlag for å anmode Forsvaret om bistand. I utgangspunktet vil innsatsstyrkene selv kunne håndtere slike hendelser dagens scenario omhandler, mente han. Etter avsluttet fordrag kom det en rekke spørsmål fra deltakerne i salen, som Berger besvarte.

DEFINERTE BISTANDS-ANMODNINGEN

Oberstløytnant Bjørn Robert Dahl ved Situasjonssenteret i Forsvaret tok i sitt foredrag for seg Forsvarets bistand til politiet. Han presiserte at Kystvakten, E-tjenesten og Narkotikagruppen var unntatt fra Bistandsinstruksen. Dahl forklarte forskjellen på alminnelig bistand og håndhevel-

sesbistand. Den alminnelige bistand dreier seg eksempelvis om vakt hold, søk og assistanse ved naturutløste hendelser, mens håndhevelsesbistand omfatter skarpe oppdrag der bruk av våpen er aktuelt eller nødvendig. Oberstløytnant Dahl opplyste at Bistandsinstruksen fremdeles ikke var formelt lovforankret, men at det var gjort et grundig arbeid for å redusere tidsbruken rundt tidspunktet i etterkant av mottatt anmodning. Alt dette sees i sammenheng med den nye Politiloven. Det er grunnen til at saken har trukket ut i tid, mente han. Oberstløytnant Dahl understreket det gode samarbeidet mellom Forsvaret og politiet på de ulike nivåer.

Også Dahl besvarte spørsmål fra salen. I etterkant orienterte seniorforsker Bjørn Olav Knutsen om det forestående krisespillet. Spillet var lest inn av tidligere nyhetsanker i Dagsrevyen, NRK, Christian Borch.

NYTTIG LÆRING

Etter at første del av krisespillet var avspilt, ble deltakerne delt inn i tre grupper, ledet av hver sin veileder; Knut Jahr, Chris Prebensen og Martin Rogneby. Gruppene diskuterte seg frem til løsninger på ulike problemstillinger og presenterte svarene i plenum. Det samme gjentok seg i del 2.

Blant deltakerne var det representanter fra en rekke større kjøpesentre. For dem var krisespillet svært verdifullt. Under samtalene i plenum kom det frem at sentrene i første rekke hadde søkelyset på brann og tyveri, men at de heretter også skulle øve på scenarier rundt terror.

Det ble utvist stort engasjement blant deltakerne generelt. «Linderudseminaret 2015» var nyttig læring for mange.

Foto: Forsvarets mediesenter

KFBs KVINNEKONFERANSE 2015:

UTEN KVINNER – INGEN VARIG FRED

Implementeringen av FNs sikkerhetsråds Resolusjon 1325 sto på dagsorden. Det går fremover, men for sakte. Samtidig er kvinner, fred og sikkerhet mer i fokus enn noen gang.

AV JAN ERIK THORESEN

I samarbeid med Nettverk for Kvinnelig Befal og Norges Lotteforbund arrangerte Kvinners Frivillige Beredskap sin årlige Kvinnekonferanse på Litteraturhuset i Oslo. Årets tema var: «UNSCR 1325 – hva har vi oppnådd etter 15 år? Og hvor går veien videre?»

Etter at KFBs styreleder, Anne-Lise Johnsen, hadde åpnet konferansen, var statssekretær Øystein Bø (H) i Forsvarsdepartementet første foredragsholder. Etter 15 år med 1325 mente Bø at innsatsen med implementeringen var noe blandet. Han understreket imidlertid at saken var kommet høyere opp på dagsorden og at det nå var klare budskap om prioritering i Regjeringens nye handlingsplan. – Vi må videreutvikle kjønnsperspektivet. Handlingsplanen slår

fast at kvinner skal trekkes med på alle arenaer når fred skal trygges. Vi har ikke råd til hvileskjær, sa statssekretæren.

SENTRALE I FREDSBYGGING

Seniorforsker og Director Torunn L. Tryggestad fra PRIO beskrev tilblielsen av 1325 for 15 år siden og veien frem til i dag.

– FNs sikkerhetsråds vedtak var historisk. At kvinner skal delta som aktører og spille en sentral rolle i fredsbygging er i dag en selvfølge, men ikke over alt i verden. I kjølvannet av 1325 er det i dag 52 handlingsplaner i virksomhet. Det dreier seg om en tematikk i sterk bevegelse. Kvinneorganisasjoner med tung forankring i sivilsamfunnet har spilt en viktig rolle som pådrivere. Tryggestad

viste eksempler på at kvinner fremdeles er lavt representert. Eksempelvis utgjør kvinneandelen av fredsforhandlere kun 9 prosent og kun 4 prosent av dem som har undertegnet fredsavtaler er kvinner. – Men det går fremover, Jeg har tro på at vi vil gjøre raske fremskritt i årene som kommer, sa Tryggestad.

HVA MED NATO?

Tidligere spesialrepresentant for kvinner, fred og sikkerhet i NATO, Mari Skåre, karakteriserte 1325 som et veiskille i FN. Hun har selv tjenestegjort i Afghanistan og understreket betydningen av at kvinner trekkes aktivt med i fredsprosesser.

– Erfaringen fra Afghanistan har vært viktige for NATO. Det er nødvendig å forstå hele aktørbildet. FN er ansvarlig for det normative, statene har primæransvar for sikkerheten for befolkningen. NATO, OSSE og Den afrikanske union er av stor betydning for å kunne påvirke sine medlemsland. Arbeidet med å implementere 1325 er ansett for å være svært viktig. Jeg merket at organisasjonen hadde stor gjennomslagskraft utad. Min jobb var også å arbeide mye innad. Da jeg sluttet fikk jeg en etterfølger. Det viser at NATO ser på 1325 som noe viktig, sa Mari Skåre.

IKKE FORNØYD MED FORSVARET

– Implementering av gender i Forsvaret har ikke vært noen ubetinget suksess. Den politiske målsetting om at Norge skal være et foregangsland er på ingen måte nådd, sa major Lena Kvarving fra Forsvarets Høgskole i sitt foredrag. Major Kvarving har tatt en doktorgrad om temaet.

– Det kreves endring i organisasjons kultur og struktur for at Norge

Foto: Pixabay

kan si seg tilfreds med sitt bidrag til å implementere gendeperspektivet i internasjonale operasjoner. De som har operativt lederansvar må avkretses å implementere 1325 når situasjonen nødvendiggjør en implementering. I dag er det flotte festtaler, men i de lukkede rom sliter vi med budskapet. Når oppnåelse av militære mål utelukker implementering av 1325, må noen stilles til ansvar, sa Lena Kvarving.

1325 I OPERATIV ANVENDELSE

Major Tormod Overland ved Ørland hovedflystasjon, som tidligere har vært Gender Advisor, fortalte om sine erfaringer fra Afghanistan. Overland, som var tilknyttet ISAF styrker i 15 måneder, fremhevet landets spesielle kultur. – Mens den eldre generasjon sa at vi kan samarbeide, men ikke integreres, er den yngre generasjon mer åpne for endringer. En Gender Advisor skal være rådgiver opp mot ulike målgrupper. Min oppgave var å lære opp ulike kategorier til å se gendeperspektivet som et viktig element. I alle oppdrag innen Gender er det operasjonslederen som er ansvarlig. Vi oppnådde gode resultater med implementeringen, men da vi prøvde å rapportere om genderarbeidet til Forsvaret i Norge var det ingen som tok tak i det. Min konklusjon er at NATO-organisasjonen ligger langt foran Forsvaret på dette området, sa Tormod Overland.

NY HANDLINGSPLAN

«Nye utfordringer – veien videre» var tittelen på Marita Sørheim-Rensviks foredrag. Hun er koordinator Kvinner, fred og sikkerhet, FN-seksjonen i Utenriksdepartementet. Hun pekte på Regjeringens nye handlingsplan og det faktum at resultrammeverket skal dominere den videre utvikling.

– Der lokale kvinner involveres i forhandlinger er det større sannsynlighet for en varig fred. Det er viktig å hente ut de gode erfaringer fra fredsprosessen i Columbia, sa Marita Sørheim-Rensviks bl.a i sitt foredrag.

53 personer var påmeldt til konferansen.

Morten Hanche etter jomfruturen.

Foto: Stian Roen/Luftforsvaret

HISTORISK LUFT UNDER VINGENE

Jagerflyger Morten Hanche ble den første nordmann som fløy et norsk F-35. De nye kampflyene er avgjørende for Forsvarets evne til å beskytte Norge.

Den første treningsturen strakk seg over to timer. Det ble øvet på close air support. Sjefen for Luftforsvaret, generalmajor Per-Egil Rygg, var til stede under den historiske flygningen ved Luke Air Force Base ved Phoenix i Arizona.

– Dette er en viktig milepæl for Forsvarets nye kampfly, sa generalmajor Rygg.

Flygningen markerte starten på overgangen fra F-16 til F-35. F-16 kampflysystem var en viktig anskaffelse i sin tid og har hevdet Norges suverenitet i over 30 år. Systemet er nå beheftet med strukturelle utfordringer, men Luftforsvaret er fortsatt i stand til å opprettholde forpliktelsene med F-16 inntil F-35 fases inn i løpet av noen få år.

Det er nå stasjonert to norske F-35 på Luke Air Force Base i Arizona, som brukes til trening og utdanning av norske flygere og teknikere. Til nå er det levert over 170 fly til seks land, inkludert Norge. Det første flyet kommer til Norge i 2017. Da kan F35 begynne å overta oppgavene fra dagens F-16 i 2019.

BEDRING AV SMITTEVERNBEREDSKAPEN

På oppdrag av Helse- og omsorgsdepartementet har Helsedirektoratet gjennomgått erfaringene etter den norske ebolainnsatsen.

I rapporten pekes det på at norsk helsetjeneste, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap, Forsvaret og Utenriksdepartementet er godt i stand til å levere gode og samordnede bidrag ved internasjonale helsekriser. Dette bygger særlig på godt skolert og dedikert personell.

Den nasjonale innsatsen har bidratt til en generell bedring av smittevernberedskapen i Norge, heter det i rapporten.

TEMA:

BEREDSKAP I KOMMUNENE

Kommunene er selve limet i samfunnssikkerheten. Der innbyggerne bor skal det være trygt. I Norge er det mange små kommuner. Det kan føles som en stor belastning å måtte oppbevare en beredskap, slik sentrale myndigheter krever og forventer. Like fullt er dette grunnfundamentet for alle, uansett kommunestørrelse.

BEVISSTHET OG KUNNSKAP

Systematiske ROS-analyser skal legges til grunn for både forebygging og håndtering av uønskede hendelser. Den er et godt verktøy for en god kartlegging.

Det er ikke et mål i seg selv å gjennomføre en ROS-analyse, uten at den skal danne grunnlaget for bevissthet og kunnskap om risiko og sårbarhet. Analysene skal anvendes som planleggingsgrunnlag for et målrettet arbeid med å unngå eller redusere risiko og sårbarhet. Dernest skal analysen gi grunnlag for prioriteringer, blant annet hvilke forebyggende tiltak som kan eller bør iverksettes, og kunnskap om hvordan beredskap og evne til krisehåndtering kan styrkes.

HELE DET GEOGRAFISKE OMRÅDET

Analysen skal gjennomføres for hele kommunens geografiske område. Analysen skal faktisk også dekke andre risiko og sårbarheter enn dem som skal vurderes i forbindelse med utbygging av nye arealer. Den helhetlige ROS-analysen skal brukes som grunnlag for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, blant annet ved utarbeiding av planer etter Plan- og bygningsloven. Den skal også oppdateres i takt med revisjon av kommunedelsplaner og for øvrig ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

Foto: Forsvarets mediesenter

EN ROS-ANALYSE SKAL:

- Gi oversikt over uønskede hendelser som utfordrer kommunen.
- Gi bevissthet om risiko og sårbarhet i kommunen.
- Fange opp risiko og sårbarhet på tvers av sektorer.
- Gi kunnskap om tiltak for å unngå og redusere risiko og sårbarhet i kommunen.
- Identifisere tiltak som er vesentlige for kommunens evne til å håndtere påkjenninger.
- Gi grunnlag for mål, prioriteringer og nødvendige beslutninger i kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.
- Gi innspill til risiko- og sårbarhetsanalyser innen andre kommunale ansvarsområder og fylkes-ROS.

Kilde: DSB

KOMMUNAL BEREDSKAPSPLIKT:

Viktig og sentralt for et trygt samfunn

Landets kommuner sitter på nøkkelen til at det norske samfunn kan fremstå som robust. Det innebærer helhetlig og systematisk arbeid med beredskapen.

Kommunenes rolle er tydeliggjort gjennom den kommunale bered-

skapsplikt der det også understrekes et samordnings- og pådriveransvar. Grunnlaget for et godt og hensiktsmessig arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er kunnskap om risiko og sårbarhet i den respektive kommune. Den enkelte kommune er pålagt å utarbeide en Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for å kartlegge potensielle risikoer. Analysen skal så

danne grunnlaget for kommunenes målrettede arbeid for å redusere risiko og sårbarhet, gjennom forebyggende arbeidet, styrket beredskap og bedre evne til krisehåndtering.

Det er viktig å merke seg at krav til kommunal beredskapsplikt ikke erstatter, men utfyller beredskapsplikten gitt i annet regelverk.

Et oppegående strømnnett.

Foto: Pixabay

KOMMUNENE HAR MANGE HJELPEMIDLER

Databilder, regelverk og veiledninger står i kø for å gi landets kommuner gode ROS-analyser for arealplanlegging.

Ekstremvær med påfølgende skader på hus og eiendom går igjen i mange norske kommuner. Mye av årsaken er at det opp gjennom årene er blitt bygget der det strengt tatt ikke skulle vært bygget. Flom- og skred som utløses av vær og vind, ikke bare en, men flere ganger på samme sted, finnes det flere eksempler på. Nå er riktignok regelverket innskjerpet, men det viser seg at overraskelsen er stor i flere kommuner over at det samme kunne gjenta seg året etter. Når private hus bygges opp igjen nøyaktig på samme sted etter en storflom, er det jo egentlig rart at en kan bli forbauset over at det samme skjer. Da kan det være grunn til å spørre hvorfor en ikke har gjort noe for å hindre gjentagelse.

FLOM OG SKRED

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har det overordnede ansvaret for statlige forvaltningsoppgaver innen forebygging av flomskader og skredulykker. Kommunene kan nyttiggjøre seg av NVEs tjenester via farekart og databasen med nettstedadresse www.skrednett.no og NVE Atlas.

HAVNIVÅSTIGNING

I 2012 utga Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) en veileder med tittelen «Håndtering av havnivåstigning i kommunal planlegging». Formålet med den er å gi råd om hvordan kommuner og andre kan gå frem for å skaffe seg oversikt over områder med problem knyttet til

havnivåstigning, stormflo og bølgepåvirkning, og hvordan dette kan håndteres i kommunal planlegging. Veilederen bygger på rapporten «Havnivåstigning. Estimater av framtidig havnivåstigning i norske kystkommuner (2009)». Prognosene i rapporten vil bli revidert i årene som kommer.

FARLIGE STOFFER

Ved arealplanlegging må kommunene ta hensyn til om virksomheter med farlige stoffer representerer en risiko i området. DSB tilbyr arealplanleggerne i kommunene innsyn i database og kart med informasjon om anlegg med farlige stoffer. På www.kart@dsb.no foreligger nedlastbare data.

RADON

Radon kan være et problem i mange kommuner. Statens strålevern disponerer en rekke rapporter for kartlegging av radon på sin nettside www.stralevernet.no. Dessuten har Norges geologiske undersøkelser (NGU) i samarbeid med Strålevernet gjennomført en mer detaljert kartlegging av Østlandsområdet fra Hadeland/Romerike i nord til Fredrikstad og Skien i sør.

BRANNFARE I UTBYGGINGS-OMRÅDER

I planlegging av utbygging må kommunen ta hensyn til om det fra tidligere er spesiell brannfare i området, om utbyggingen kan medføre økt risiko for brann, om området er spesielt utsatt for brannspredning, om det er tilstrekkelig tilgang på sløkkevann og om utbyggingen medfører endringer i kravet til brannvesenets beredskap.

DSB og Riksantikvaren har kartlagt områder med verneverdig tett trehusbebyggelse med fare for områdebrann. Dette er områder hvor større branner vil utgjøre tap av nasjonale kulturverdier. Også dette plikter kommunene å ta hensyn til i sine ROS-analyser.

HØYSPENNINGSANLEGG

Kommunenes arealplanlegging skal ivareta sikkerheten til mennesker og materielle verdier nær høyspentanlegg, og skal dessuten bidra til at høyspentanlegg som kritisk infrastruktur plasseres slik at de ikke er utsatt for risiko. Her står NVE til disposisjon med gode råd om bruk av hensynssoner i forbindelse med kraftledninger. I kjølvannet følger også den rent fysiske sikring.

TERROR OG SABOTASJE

Det er i kommunene det skjer. Enkelte spesielle objekter kan bli utsatt for sabotasje, terrorhandlinger eller grov kriminalitet. I den enkelte kommunes arealplanlegging bør risiko og sårbarhet rundt slike objekter vurderes, både i forhold til lokalisering og utviklingen av omkringliggende områder. Politiet vil ha risikovurderinger knyttet til disse objektene.

Klimatilpasning skaper robuste kommuner

Å forberede seg på fremtidens klimaendringer er nødvendig for å stå i mot et økende ekstremvær

I Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) arbeides det for at klimatilpasning integreres i alle deler av de enkelte kommuners planlegging. Dersom kommunene ikke vektlegger dette i tilstrekkelig grad, vil det kunne få store konsekvenser for robustheten, evnen til å håndtere naturutløste hendelser på en hensiktsmessig måte. DSB har et overordnet samfunnsansvar for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap og å påse at klimatilpasning er en del av dette arbeidet. Klimatilpasning er derfor integrert i DSBs arbeid med samfunnssikkerhet rettet mot kommune og fylkeskommune, og ivaretas gjennom etatsstyringen av fylkesmannen.

HVA KAN DSB HJELPE KOMMUNENE MED?

- Gi råd og veiledning til kommunene om hvordan de kan integrere hensynet til et endret klima i ulike deler av planprosessen etter Plan- og bygningsloven for å ivareta samfunnssikkerheten.
- Formidle kunnskap om klimaendringer som er relevant for arbeid med forebyggende samfunnssikkerhet i lokal og regional planlegging og i arbeid med helhetlig ROS-analyse.
- Utvikle verktøy og veiledere til bruk i arbeidet.
- Drive opplæring gjennom kurs, foredrag etc.
- Koordinere Samvirkeområde natur.

Kilde: DSB

Foto: Pixabay

– DET ER ET FORBEDRINGS- POTENSIALE...

– men kommunene blir stadig bedre med analyser og øvingsarbeid, sier avdelingsdirektør Per K. Brekke i Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB). – Innbyggerne bør utfordre lokalpolitikere i de kommuner som henger etter, mener han.

AV JAN ERIK THORESEN

Siden 2002 har DSB årlig gjennomført sin Kommuneundersøkelse for å kunne kartlegge i hvilken grad den enkelte kommune etterlever og oppfyller kravene om beredskapsplikt i henhold til Sivilbeskyttelsesloven. Resultatene i undersøkelsen har vært brukt overfor fylkesmennene, som har som oppgave å følge opp kommunenes beredskapsarbeid.

– Det er all grunn til å understreke fylkesmennenes rolle som motorer og normgivere overfor de respektive

kommuner. En fylkesmann skal motivere kommunene til økt innsats innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, påse at kommunene overholder kravene som stilles i Sivilbeskyttelsesloven og at de følger opp de eventuelle feil og svakheter som måtte komme til syne under evalueringer etter øvelser, sier avdelingsdirektør Per K. Brekke i DSB.

Han understreker at resultatene har variert noe, men at en kan registrere en forbedring fra år til år.

HÅNDTERER DET MESTE

– I utgangspunktet evner kommunene å håndtere de fleste hendelser på en rimelig god måte. Men når de virkelig store krisene inntreffer er det avgjørende at kommunene har gjort gode risiko- og sårbarhetsanalyser og at de har en gjennomarbeidet og øvet beredskapsplan. Loven stiller jo krav til dette, men vi ser dessverre at enkelte kommuner fremdeles ikke tar dette på tilstrekkelig alvor. Kommuneundersøkelsen er gjennomført år-

Ikke noe hyggelig syn.

Foto: Pixabay

lig siden 2002, så det er på høy tid at alle er inneforstått med sitt ansvar, påpeker Per K. Brekke.

Han opplyser at DSBs rolle er av rådgivende og tilretteleggende karakter overfor fylkesmannen.

– En vet aldri når en uønsket hendelse vil ramme en kommune, eller hvilke påkjenninger kommunen og dens befolkning vil utsettes for. Det vi imidlertid er sikre på er at kommunene gang på gang vil bli utfordret. Det må de ta inn over seg, sier avdelingsdirektør Per K. Brekke.

UKENTLIG KONTAKT-KONFERANSE

– Vi avholder en ukentlig videokonferanse der DSB samler 30–35 aktø-

rer; fylkesmenn, aktuelle direktører og aktuelle nødetater. Her utveksler vi informasjon og søker å besvare aktuelle spørsmål noen måtte sitte inne med. Dersom vi er kjent med at noe stort er i gjære, tar vi umiddelbart kontakt med det eller de fylker som vil bli berørt. Da kan det også være aktuelt å trekke inn representanter fra nødetatene. Her drøfter vi situasjonen og hvordan en på best mulig måte kan håndtere den, forteller Brekke. Han understreker at DSB ønsker å motivere kommunene via fylkesmannen.

– For 2016, altså inneværende år, er det bevilget 10 millioner kroner ekstra til fylkesmennenes arbeid med samfunnssikkerhet og bered-

skap. Fylkesmannsembetet trenger ressurser til rådgivning overfor kommunene. Det får de altså nå. Når en for se økningen av ekstremvær, sier det seg selv at behovet er stort. Det må tas i betraktning at mange norske kommuner er små med tilsvarende ressurser. Evnen til å samarbeide med andre vil kunne kompensere for dette. De store naturutløste hendelser en stadig opplever understreker betydningen av å overholde lovens krav om bygging av hus i flom- og skredutsatte områder. I bakgrunnen truer også forsikrings-selskapene med regresskrav. ROS-analysene må bygge på et kunnskapsbasert faktagrunnlag, fremhever avdelingsdirektør Per K. Brekke.

ET FORUM FOR FOREBYGGING OG SÅRBARHETSREDUSERING

Når det snakkes om kommunal beredskap, støter en på «Samvirkeområde natur». Det er et forum som fokuserer på naturutløste hendelser.

Arbeidsområdet omfatter både brå, dramatiske hendelser og mer langsiktige, gradvise endringer som på sikt kan få konsekvenser for samfunnets sårbarhet, herunder også klimændringer. Gjennom jevnlig møter, skal forumet utveksle informasjon og erfaringer, igangsette prosjekter, arbeidsgrupper eller tilsvarende på områder hvor det er særlig sektorer- og utfordringer. Arbeidet skal være avgrenset til hendelser og utviklingstrekk av geologisk og hydrometeorologisk art. «Samvirkeområde natur» har status som Norges nasjonale plattform for oppfølging av FN's erklæring om kriseforebygging, Hyogo Framework for Action (2005).

I TRÅD MED FORPLIKTELSENE
«Samvirkeområde natur» arbeider i tråd med de prioriteringene som Norge har forpliktet seg til i FN's Hyogo-erklæring. I utgangspunktet innebærer det at arbeidet har en

tydelig institusjonell forankring og at en identifiserer, vurderer og følger med på risikoforhold og forbedre tidlig varsling. Et annet viktig punkt er at en gjennom kunnskap, utvikling og utdanning skal bygge en sikkerhets- og robustetskultur på alle nivåer. I erklæringen heter det videre at en skal redusere underliggende risikofaktorer og dessuten styrke beredskapen og evnen til gjenoppbygging på alle nivåer.

MANGE AKTØRER

Arbeidet i «Samvirkeområde natur» organiseres av en styringsgruppe med representanter på ledernivå fra de mest sentrale virksomhetene. Gruppen ledes av Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB). Representantene innehar bred kunnskap om sin organisasjons arbeid med forhold som kan relateres til naturhendelser. Dessuten har de mandat til å representere egen organisasjon og kunne forankre

samvirkeområdets virksomhet i organisasjonen og initiere beslutninger og virksomhet i tråd med plattformens intensjoner.

«Samvirkeområde natur» kan også inkludere andre aktører utover deltakerne i samvirkeområdet, representanter fra kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn, frivillige organisasjoner, forskning og næringsliv.

PLAN OG BYGNINGSLOVEN

I bestemmelsene heter det at ROS-analyser i arealplaner etter Plan- og bygningsloven skal gjennomføres for kommuneplanens arealdel og i reguleringsplaner, altså område- og detaljregulering

Risiko- og sårbarhetsanalyse i fylket (Fylkes-ROS) skal gi oversikt over risiko og sårbarhet i fylket. Den skal danne en felles plattform for å forebygge uønskede hendelser og styrke samordningen av det regionale arbeidet med beredskap og krisehåndtering.

Foto: Pixabay

Flom og skredfare må utredes

Arealplanlegging som tar hensyn til flom- og skredfare må gjenspeiles i kommunenes ROS-analyser.

Utbygging av nye arealer må i størst mulig grad styres utenom fareområder. I kommuner dette ikke er praktisk mulig, må det fastsettes såkalte «hensyns-soner» med bestemmelser som ivaretar sikkerheten i samsvar med kravene i Byggeteknisk forskrift. Det påhviler kommunene å utrede flom- og skredfare som en del av ROS-analysen. Om nødvendig skal det innhentes sakkyndig bistand. Hvordan dette kan gjøres er beskrevet i NVEs retningslinjer, «Flaum- og skredfare i arealplaner». Kommunene har ansvaret for at farene er kartlagt, vurdert og tatt tilstrekkelig hensyn til når planer vedtas.

Norges vassdrags- og energidirektoratet (NVE) står til disposisjon for kommunene med råd og veiledning når arealplaner skal utredes. Det samme gjelder spørsmål i tilknytning til vassdrags- og energianlegg. NVE kan fremme innsigelser til planen dersom etaten mener at sikkerhetsbestemmelsene ikke er tilstrekkelig ivare tatt.

I NVE opplyses det at dersom en kommune ønsker hjelp til å vurdere flom- og skredfare, så må en selv ta kontakt med etaten.

NVE har utarbeidet viktige hjelpeverktøy for kommunene i form av ulike veiledere. På nettstedet, www.skrednett.no gis det oversikt ved hjelp av farekart. To av veilederne, «Skogsvegen og skredfare» og «Veilederen ved små inngrep i kvikkleireområder», gir dessuten råd om planlegging og gjennomføring av tiltak som vanligvis ikke reguleres av arealplaner.

Snøskred- varsler viktig

Til sammen 6 personer omkom i snøskred sist vinter. Arbeid med anlegg og utbygging kan være risikofylt.

Norges Geotekniske Institutt (NGI) driver overvåking og snøskredvarsling på lokalt og regionalt nivå på oppdrag fra private og offentlige kunder. Denne tjenesten dekker hele landet og er åpen for alle.

I Nord-Norge har 16 kommuner gått sammen om å opprette Nordnorsk Skredovervåking. Alle kommunene har bebyggelse som er utsatt for snøskred. Totalt 42 partier omfattes av varslingsoppdraget. Lokalkjente kontaktpersoner bidrar med observasjoner og målinger. For Jernbaneverket overvåkes to skredutsatte fjelloverganger; Bjorli-Åndalsnes på Raurabanen og strekningen Geilo-Voss på Bergensbanen. For Mesta leverer NGI skredvarsling for fjellovergangen på Strynefjellet på riksvei 15, primært for å trygge arbeidet med snøbrøyting og veivedlikehold. For Sunnmøre Vegdistrikt overvåkes samtlige skredutsatte riks- og fylkesveier. Rundt 200 veipartier omfattes av varslings-tjenesten

I mange kommuner drives det byggeaktivitet og anleggsarbeid på rasutsatte steder. Fra Beiarfjorden opp Arstaddalen mot Saltfjellet går det en 15 km lang anleggsvei. Der bygger Salten Kraftsamband og Stat-skog Energi et nytt kraftverk inne i fjellet. Det er daglig trafikk mellom boligrigg og anleggsplass gjennom den svært rasutsatte Arstaddalen. Byggeleder Ivar Wiik i Govdessa Kraftverk i Beiarn kommune i Nordland kan fortelle at en ikke hadde kunnet gjennomføre anleggsvirksomheten vinterstid uten skredvarsling.

– Anleggsveien har mye trafikk, og den går gjennom et par partier som er svært rasutsatt, sier Ivar Wiik.

EN NYTTIG MEDSPILLER

Mannskap og fast ansatte sto på døgnet rundt for å bistå kommunene da ekstremværet «Synne» herjet.

I begynnelsen av desember i fjor satte Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) flomvarslet opp til rødt nivå i Mandalsvassdraget i Vest-Agder. På de mest utsatte stedene kom det opp mot 140 millimeter nedbør i løpet av 24 timer. I Rogaland sto store deler av Vikeså, sentrum av Bjerkreim kommune, under vann.

STOR INNSATS

Lørdag kveld og natt til søndag 6. desember var 25 mannskaper i innsats i Egersund og Lund kommune. I løpet av søndagen ble ytterligere 30 nye mannskaper kalt ut. De ga også støtte til oppgaver i Bjerkreim kommune. Vest-Agder sivilforsvarsdistrikt bisto med mannskaper og materiell til Rogaland sivilforsvarsdistrikt og ga dessuten støtte til brannvesenet i Sør-Kvinesdal.

10.000 SANDSEKKER

Det store behovet for sandsekker, 10.000 i tallet, ble delvis avhjulpet ved transport på tog fra Telemark sivilforsvarsdistrikt til Kristiansand på grunn av stengte veier. Også Hordaland sivilforsvarsdistrikt bisto i arbeidet og transporterte flere lensepumper til Rogaland.

I forbindelse med «Synne» var det store utfordringer grunnet så mange stengte veier. En så seg faktisk nødt til å rekvirere en losbåt for å hente ut-hvilte mannskaper via Hellvik nord for Egersund. I Egersund støttet distrikts-sjefen i Sivilforsvaret Kommunal kriseledelse. Sivilforsvarets mannskaper bisto med evakuering sikring, vakthold, sandsekker og lensing.

HV-mannskaper forbereder seg til innsats.

Foto: Torbjørn Kjosvold/Forsvarets medisenter

– Beredskapsbevisstheten er avgjørende

Fylkesberedskapssjef Yngve Årøy i Vest-Agder mener de kommunene som ble berørt av ekstremværet «Synne» hadde beredskap høyt oppe på dagsorden.

Når TV-bilder viser frådende vannmasser ta med seg hus og hjem på sin ville ferd, er det lett å stille seg spørsmålet hvordan en egentlig kan håndtere en slik situasjon.

– I en kommune er det tre ting som gjelder i utgangspunktet. Det første er å ha en god og grundig ROS-analyse. Deretter å ta høyde for den «ukjente hendelse», altså en hendelse av stort omfang, og legge grunnberedskapen til grunn for hvordan den best kan håndteres. Det dreier seg om god beredskapsbevissthet og at den er en naturlig del av hverdagen. For det tredje er det av stor betydning at en implementerer evalueringresultatene inn i ROS-analysen, sier Yngve Årøy.

Fylkesberedskapssjefen understreker at de kommunene som ble rammet av «Synne» var godt forberedt.

– De evnet å omstille seg raskt og hadde god oversikt over hvor de kunne henvende seg for hjelp. Direkte anmodning om assistanse fra Sivilforsvaret, kontakt med frivillige organisasjoner og enkeltpersoner og organisering av evakuering er eksempler på det. Det forteller også mye om lokalbefolkningens holdning da 40 privatpersoner møtte frem i Kulturhuset i Kvinesdal kl 04 på natten for å redde ut verdier, påpeker Yngve Årøy.

Han understreker at ekstremsituasjonen ble håndtert eksemplarisk av de involverte kommuner.

– Jeg ser frem til evalueringen og håper at andre kommuner rundt om i landet kan inspireres til å høyne sin beredskapsbevissthet, sier fylkesberedskapssjef Yngve Årøy.

Fra en øvelse på Starum

Foto: Oppland sivilforsvarsdistrikt

KFB SKAL BISTÅ FNs HØYKOMMISSÆR FOR FLYKTNINGER

«Workshop on Emergency Management» er tittelen på det kurs UNHCR (Fns høykommissær for flyktninger) skal holde på Sivilforsvarets kompetansesenter på Starum i uke 25. Det er Oppland sivilforsvarsdistrikt som tilrettelegger de praktiske detaljene i samarbeid med ressurspersoner fra UNHCR-kontorene i Budapest og Genève.

KFBs oppgave er å skaffe markører til rollespill som flyktninger. Kursdeltakerne skal senere delta i UNHCRs beredskapsteam som skal kunne rykke ut raskt når kriser oppstår. Det er blitt en tradisjon at Høykommissæren legger kurset til Starum, der rundt 40 FN-representanter skal øve i tre døgn for å kunne tilegne seg de nødvendige kunnskaper.

Det er også mulig for andre enn KFB-medlemmer å melde seg som rollespillere. Ta kontakt pr. telefon 22 47 82 60 eller kfb@kfb.no

JAGET I HJEMLANDET

Norges Kvinne- og familieforbund uttrykker sterk bekymring for unge og enslige asylsøkere. Spørsmålet rundt dette ble belyst på forbundets årlige internasjonale seminar i Bergen, der temaet var «Jaget i hjemlandet – uønsket i Norge».

Forbundsleder Elisabeth Rusdal peker på mange eksempler der mangel på kontakt og meningsfulle oppgaver, utdanning og arbeid fører til psykiske problemer i tillegg til frykten for å bli hjemsendt ved fylte 18 år. – Tilfeldige kontakter kan få disse ungdommene fullstendig på avveie og føre til radikaliserings og rekruttering til farlige miljøer der bruk av våpen er temmelig vanlig. Alt for mange blir inspirert til å dra til eksempelvis Syria for å kjempe der. Dersom de overlever og returnerer med heltestatus, vil de bli et enda større problem med nyrekruttering for andre som vil følge deres eksempel. I det lange løp fører dette til en uønsket utvikling. Slik kan vi ikke akseptere. Deltakerne på konferansen ba innstendig om at ungdommene måtte tas hånd om på en forsvarlig måte. Nå blir det altfor mange tragedier som følger dem som ikke hører hjemme noe sted. Vi sier – la dem få bli! Når våre myndigheter sender dem ut av landet med verdens beste samvittighet, har de små sjanser til noensinne å finne trygghet og et land de kan kalle sitt hjemland, sier forbundslederen.

GOD OPPSLUTNING OM «STØTT VÅRE SOLDATER»

Kampanjen «Støtt våre soldater», som ble startet i 2010 av frivillige forsvarsrelaterte organisasjoner og arbeidstagerorganisasjoner tilknyttet Forsvaret videreføres.

Hensikten med kampanjen er å bidra til at alle soldater får sin velfortjente heder. Det er viktig at soldatene føler at de har hele befolkningen i ryggen for sin innsats både hjemme og ute i internasjonale operasjoner.

Kvinnens Frivillige Beredskap er en av de 14 organisasjonene som støtter opp om kampanjen. På samtlige konferanser og øvrige arrangementer markeres «Støtt våre soldater» i form av Roll Ups og utdeling av kampanjepins. Den er gratis og kan fås tilsendt på forespørsel til kfb@kfb.no

ET SIVILFORSVARSBUND I ENDRING

I fjor høst ble det nedsatt en arbeidsgruppe som har sett nærmere på organiseringen av et tillitsvalgt apparat for Sivilforsvaret. Gruppen har bestått av representanter fra DSB, Sivilforsvaret og Sivilforsvarsforbundet. På bakgrunn av gruppens konklusjoner har forbundsstyret utarbeidet et forslag til nye vedtekter.

Det tas sikte på at Sivilforsvarsforbundet skal bli et rendyrket tillitsvalgtorgan for tjenestepliktige i Sivilforsvaret. Hver innsatsavdeling i Sivilforsvaret skal ha en tillitsvalgt. De tillitsvalgte innenfor hvert distrikt skal velge en hovedtillitsvalgt for sitt sivilforsvarsdistrikt. Vedkommende vil representere de tjenestepliktige ved forbundets landsmøte.

Leder av Norges sivilforsvarsforbund, Trond Åsheim, sier at forslaget innebærer en stor endring for forbundet, som til nå har basert sin drift på frivillige uten krav til tjenesteplikt. Det vil imidlertid fortsatt legges opp til å kunne opprette og drive lokalforeninger som arbeider med forbundets formål.

Forslaget skal nå behandles på et ekstraordinært landsmøte i løpet av våren.

«BARN AV DEN KALDE KRIGEN»

Norges Militære Kameratforeningers Forbund (NMKF) samler alle veteran-, soldat- og orlogsforeninger i landet om felles oppgaver og arbeidet for å bevare og styrke forsvarsviljen i samfunnet. NMKF ble stiftet 30. mars 1940 med navnet Norges Soldatforbund, som skiftet navn i 1973.

Generalsekretær Finn Kampestuen-Bentzen opplyser at NMKFs tilsluttede organisasjoners medlemmer på mange måter er «barn av den kalde krigen». Dels har de tjenestegjort i utenlandsoperasjoner og dels i militære operasjoner i Norge. Organisasjonen har i dag rundt 4.000 medlemmer, fordelt på 12 tilsluttede organisasjon.

– I 2016 skal vi gjennomføre flere større arrangementer, blant annet ved Marinemuseet og Karljohansvern for å minnes kampen om Horten havn 9. april 1940. Til høsten har vi planer om et arrangement i Nordregionen. Vår faste, årlige skytekonkurranse, «NMKF-skytingen», vil bli gjennomført med god deltakelse. Så ønsker vi å hedre «Polititroppene» fra krigens dager med flagg, faner og foredrag. Høyt på listen står vår årlige minnemarkering ved nasjonalmonumentet i Trandumskogen, der de berørte lands ambassadører også er til stede, forteller generalsekretær Kampestuen-Bentzen.

NORGES FORSVARSFORENING MOBILISERER

Norges Forsvarsforening arrangerte i fjor høst en omfattende konferansevirksomhet på landsbasis med fokus på Forsvarets faktiske situasjon sett i forhold til det fagmilitære råd Forsvarssjefen ga forsvarsministeren.

– Det var, og er, usedvanlig viktig å informere opinionen om hva som er i ferd med å skje. Vi opplever at de kommende statsbudsjetter kan bli sterkt presset på grunn av fallende oljepriser og økt ledighet. Forsvaret har i lang tid vært nedprioritert i forhold til andre samfunnssektorer. Manglende fullfinansiering har skapt et stort etterslep, noe som har satt Forsvaret i en prekær situasjon. I forsvarssjefens råd er Forsvarets behov skissert i et langsiktig perspektiv. På grunn av landets vanskelige økonomiske situasjon ser det ut til at det kan bli vanskelig å kunne få fullfinansiert en realistisk struktur. Forsvarsforeningen hevder at Forsvarssjefens struktur er en minimumsstruktur for å opprettholde Norges forsvarsevne. Vi mener det er tvilsomt om en får noen garantier for årene som kommer. Det er viktig for Forsvarsforeningen å informere opinionen og påvirke beslutningstakere om realitetene, slik at de tar inn over seg alvor. Dette kommer vi til å fortsette med frem til den proposisjon som skal legges frem for Stortinget, sannsynligvis i løpet av våren, sier generalsekretær Christian Bugge Hjorth.

Norges Forsvarsforening er med på et opprop med en rekke organisasjoner, bl.a. Norges offisersforbund, Befalets fellesorganisasjon, NROF og KFB, har undertegnet, der alle uttrykker sin bekymring.

KFBs STORE KONFERANSER I 2016

KFBs sekretariat arbeider nå intenst med organisasjonens store konferanser for inneværende år. «Totalforsvarskonferansen 2016» arrangeres i Oslo (Den gamle Krigsskolen), mandag 18. april. Dagen før, altså den 17. april, gjennomfører KFB sitt årsmøte, der bl.a både styreleder og nestleder er på valg. «Linderudseminaret» arrangeres torsdag 2. juni. «Sårbarhetskonferansen 2016» vil, i samarbeid med Norges Forsvarsforening, bli satt opp i første halvdel av oktober. «KFBs Kvinnekonferanse 2016» finner sted medio november.

KFB vil dessuten gjennomføre ulike konferanser i flere fylker i løpet av året.

INSPIRERT AV «LINDERUDSEMINARET»

I etterkant av «Linderudseminaret 2015» i november i fjor ble KFBs sekretariat kontaktet av beredskapssjefen i Sandnes kommune, Torbjørn Corneliusen. Han mente at temaet «Terror på kjøpesentre» kunne videreføres til «Urban terror» og arrangeres lokalt. Hans ide er å få med seg Universitetet i Stavanger (UiS), SEROS/OiS og Fellesoperativ enhet i Sørvest politidistrikt i et samarbeid. Daglig leder Hanne Garder i KFB har hatt et møte med beredskapssjefen om et mulig arrangement i august/september.

STOR AKTIVITET I FOLK OG FORSVAR

Folk og Forsvar arrangerer årlig 30 sikkerhetspolitiske seminarer. Hensikten er gjennom foredrag, spørsmålstillinger og diskusjoner å belyse enkelte vesentlige sider ved landets forsvars- og sikkerhetspolitikk. En tar videre sikte på å øke deltagerens kjennskap til landets militære forsvar og sivile beredskap. Målgruppen er hovedsakelig representanter fra videregående skoler og ungdomsorganisasjoner.

Møteprogrammet for våren 2016 er en i full gang med å gjennomføre. Det startet nordpå 20. januar på Leknes i Lofoten og fortsatte i Fauske dagen etter. 28. januar sto Bergen for tur, 2. februar Oslo, før ferden gikk videre til Stjørdal, Elverum, Gjøvik, Drammen, Skien, Risør og Kristiansand. Alle steder med god oppslutning.

1. mars følger Sandnessjøen og Mo i Rana 2. mars. 15. mars står Molde for tur, deretter Ålesund 16. mars før turneen for 1. halvår avsluttes på Sjøvegan 31. mars.

Generalsekretær Monica Mattsson Kämpe opplyser at Folk og Forsvar i tillegg står til disposisjon for lokale organisasjoner som ønsker å gjøre bruk av organisasjonens gratis tjenester. Forutsetningen er at en må kunne garantere minst 20 deltakere.

Foto: Privat

Korporal Stine Gaaserud Lysaker er konsulent i Forsvarets personell- og vernepliktssenter og samtidig aktivt med i Innsatsstyrke Grebe.

– Jeg stortrives begge steder. Forsvaret åpner for muligheter det er vanskelig å finne andre steder, sier hun.

AV JAN ERIK THORESEN

EN SPENNENDE OG VARIERT HVERDAG

Det var ikke tilfeldig at unge Stine valgte idrettslinjen på videregående. Hun drev med turning på fritiden og videreførte dette til Toppidrett Snowboard, men endret det senere til breddeidrett.

– I løpet av andre året på videregående var jeg på sesjon. «Kvinnedagene» på Hamar var en mektig inspirasjon. Representantene fra Forsvaret var flinke til å presentere mangfoldet

meg og jeg så frem til å komme i gang. August 2010 var starten på et år med spenning og variasjon blant hyggelige og inspirerende kolleger, forteller Stine Lysaker.

ØKONOMI OG LEDELSE

Mens hun var i gang med pliktåret søkte hun opptak til studier i økonomi og ledelse ved Høgskolen på Gjøvik og ble antatt.

helor i økonomi og ledelse på Gjøvik. Samtidig savnet jeg å være i Forsvaret. En venn tipset meg om Innsatsstyrke Grebe i HV05. Jeg meldte meg som interessert og kom til intervjuer etterfulgt av krevende tester, både fysisk og psykisk, over fire dager. I HV ble jeg ønsket velkommen. Det ble begynnelsen på en fantastisk spennende og utfordrende tjeneste. Dette, kombinert med studiene på Høgskolen passet meg som hånd i hanske. Jeg fikk variasjon i hverdagen samtidig som jeg kunne opprettholde og videreutvikle det jeg hadde lært det første året i Forsvaret. Da jeg var ferdig med min Bachelor skulle det imidlertid vise seg at det var vanskelig å finne en jobb som passet min utdanning. I en periode jobbet jeg som helseassistent i en PU-bolig, men så skulle det åpne seg en annen mulighet, forteller Stine.

«For meg er det en tilfredsstillende å kunne se helheten i det jeg er med på»

av muligheter for dem som ville sikte seg inn på en karriere der. Jeg ble fordelt til Artilleriet og leste meg opp på hva det ville innebære. Tanken på å skulle være aktiv ute i felten tiltalte

– Jeg følte jeg måtte sikre fremtiden min med mer utdanning. Foranledningen til det var at jeg først hadde søkt Befalsskolen, men der kom jeg ikke med. I 2011 tok jeg Bac-

I ett med terrenget.

Foto: Forsvarets medisenter

PÅ RETT PLISS

– Jeg søkte på en stilling som konsulent hos Forsvarets personell- og vernepliktsenter på Hamar. Avdeling for opptak og seleksjon hadde ledig et halvt års vikariat. Denne stillingen ble jeg tilbudt og takket ja. Stillingen ble betegnet som «midlertidig sivil». Etter dette fikk jeg en ny kontrakt – ett halvt år militær. Hun som hadde lært meg opp skulle gå av med pensjon. Da så jeg muligheten for å søke fast stilling. Den fikk jeg og sitter nå som førstekonsulent i Avdeling for opptak og seleksjon, sier Stine Lysaker.

Hun begynte i Vernepliktsverket

i oktober 2014. Etter tre års virke sitter hun nå med en bred og verdifull erfaring.

– Jeg har lært mye og føler at jeg utvikler meg hele tiden. Så erfarer jeg jo at jeg faktisk får bruk for alt jeg har lært. Fire år i innsatstyrken kombinert med tre års praksis i Vernepliktsverket er et solid fundament. Jeg stortrives blant hyggelige kolleger i et inspirerende miljø. Vår oppgave omfatter den innledende saksbehandling og tilrettelegging for at Forsvarets skoler skal kunne fin-sikte og finne de rette personer. Dette er en viktig prosess. For meg er det en tilfredsstillende å kunne se

helheten i det jeg er med på, og at det er viktig for Forsvaret å finne de rette personer til de fremtidige lederstillinger. Kombinasjonen med innsatstyrken og arbeidet i Vernepliktsverket er helt ideelt for meg som ønsker en aktiv og variert hverdag. Jeg er heldig som kan glede meg til å gå på jobb hver dag, sier Stine Lysaker.

Hun er et eksempel på at en ikke på død og liv må ha gått Befalsskolen for å kunne finne seg til rette i Forsvaret. Dette kan det være greit å være klar over.

gjesteskribenten: Cecilie Daae

Cecilie Daae er direktør i DSB. Hun har medisinsk embetseksamen, mastergrad i helseadministrasjon og Sjefskurs på Forsvarets Høgskole. Daae kom fra stillingen som ass. direktør i Helsedirektoratet. Hun ble utnevnt som direktør i DSB i statsråd 7. mai i fjor.

Beredskap koster

Verden er i endring. Strømmen av flyktninger og ekstremsvør er bare to eksempler på hvordan beredskapen i Norge settes på store prøver. I slike krevende situasjoner demonstrerer Sivilforsvaret gang på gang sin profesjonalitet. Nå skal framtidens kurs stakes ut for Sivilforsvaret – utfallet blir avgjørende for Norges evne til å håndtere kriser i årene som kommer. Politisk oppmerksomhet og gode rammebetingelser må sikres for at etatens operative kapasiteter ikke skal bli svekket.

Sivilforsvaret er en unik sivil forsterkningsressurs. Fra Kristiansand i sør til Honningsvåg i nord er 8000 tjenestepiktige mannskaper klare til å bidra, om kommunen, politiet, brannvesenet eller andre offentlige etater trenger hjelp. Kvinner og menn som er beredt til å forlate sine vanlige jobber for å gjøre en innsats for samfunnet. Kvinner og menn som i tillegg til kort varslingsstid, god organisering og relevant trening, ofte kjenner stedene de kalles ut til. Hvem husker ikke flommen i Odda, der Sivilforsvarets leder, Knut Granheim, mistet sitt eget hus – mens han selv jobbet med å redde andre.

Men samtidig som Sivilforsvaret deltar i håndtering av alvorlige hendelser nasjonalt og ved humanitære kriser internasjonalt har etaten flere store utfordringer. Utrustningen er ikke god nok, det er stort behov for økt mobilitet, både på og utenfor vei, og treningsmengden er ikke tilfredsstillende. Det betyr at avdelingens operative evne svekkes. Sivilforsvarets innsatser er ofte sikkerhetsmessig krevende. Det stiller store krav til kompetanse, materiellens kapasitet og funksjonsikkerhet.

Sivilforsvaret brukes stadig oftere i håndtering av kriser. Åpenbart, som nevnt, fordi verden – og Norge – er i endring, men også fordi Sivilforsvaret, men økt erfaring, stadig blir mer profesjonelle og mer anerkjent i Beredskaps-Norge.

I fjor bisto nesten 6000 personer fra Sivilforsvaret ved nærmere 300 hendelser totalt. Omfattende innsatser ved store gress-, lyng og skogbranner krevde betydelige ressurser, men oppdragene inkluderte også bistand ved alt fra leteaksjoner og søk etter antatt omkomne til alvorlige ulykker. Trenden fortsetter i år. Landet rundt har Sivilforsvaret bistått ved ulike hendelser, som tunnelbrann, oversvømmelser, dyretragedie og mistanke om

radioaktiv stråling. Det nye ankomstsenteret for flyktninger i Råde i Østfold, men plass til 1000 personer, ble organisert og montert av nettopp Sivilforsvaret. Det samme gjaldt et liknende anlegg i Kirkenes i Finnmark, for i overkant av 150 mennesker.

Internasjonalt har Sivilforsvaret i en årrekke bidratt med operative ressurser for humanitær innsats, blant annet ved å bygge opp og drive komplette leire for hjelpearbeidere. Det siste store oppdraget var i forbindelse med kampen mot Ebola i Sierra Leone, hvor Sivilforsvaret hadde operative ressurser i innsats fra november 2014 til mai 2015.

Vi opplever at det er en positiv politisk interesse for, og anerkjennelse av, den avgjørende betydningen Sivilforsvaret har for landets samfunnssikkerhet og beredskap. I 2010 vedtok Stortinget sivilbeskyttelsesloven, som tydeliggjør Sivilforsvarets ansvar og rolle i den norske beredskapen. I fjor bevilget Justis – og beredskapsdepartementet 5,4 millioner kroner til å starte etableringen av nasjonale mobile forsterkningsenheter, som kan sendes rundt i hele landet ved ekstra krevende og komplekse oppdrag.

Likevel er ikke etatens ressurs- og budsjettsituasjon forsvarlig på lang sikt. Det er nødvendig å sikre at Sivilforsvaret har den slagkraften de skal ha 24 timer i døgnet, 365 dager i året.

Klimautfordringer, migrasjonssituasjonen og endringer i den sikkerhetspolitiske bildet skjer nå. Det betyr at vi må gjøre nye analyser og vurderinger for å sikre at Norge også i fremtiden har et sivilforsvar med tilstrekkelig evne til beskyttelse av sivilbefolkningen, og til å forsterke nød- og beredskapsetatene og andre myndigheter når innbyggerne og samfunnet settes på prøve.

Vi starter derfor en konseptutredning for å kunne gi den politiske ledelse et solid beslutningsgrunnlag for å utvikle Sivilforsvaret for fremtidens utfordringer – og på den måten fortsatt være et viktig bidrag i sikringen av samfunnssikkerheten og beredskapen i Norge.

KFB er et samarbeids- og interesseorgan for organisasjoner som er opptatt av samfunnsikkerhet og beredskap med utgangspunkt i Totalforsvarskonseptet:

NEGOTIA

NETTVERK FOR
KVINNELIG BEFAL (NvKB)

NORGES KVINNE- OG
FAMILIEFORBUND (K&F)

NORGES LOTTEFORBUND (NLF)

PERSONELLFORBUNDET (Pefo)

NORGES FORSVARSFORENING (NFF)

FOLK OG FORSVAR

NORGES SIVILFORSVARSFORBUND

NORGE MILITÆRE KAMERATERS
FORBUND (NMKF)

STYRET

LEDER

Anne-Lise Johnsen

styreleder@kfb.no

NESTLEDER

Geirhild Snildal Engen

gsengen@hotmail.com

MEDLEMMER

Grete Nordbæk (K&F)

greno10@online.no

Line Wigdal Raustein (NLF)

forbundsleder@lottene.no

Synnøve Lohne-Knudsen (NEGOTIA)

slk@negotia.no

Anita M. Ellingsen (NvKB)

aniellingsen@mil.no

Inger Løwen (Pefo)

inger.lowen@pefo.no

SEKRETARIATET

DAGLIG LEDER

Hanne Guro Garder

hanne.garder@kfb.no

SEKRETARIATSMEDARBEIDER

Hilde Andrea Johansson

hilde.johansson@kfb.no

REDAKTØR

Jan Erik Thoresen

redaksjon@kfb.no

FYLKESKONTAKTER

AUST-AGDER

Gro Jareid
976 34 035
ghj.eid@gmail.com

HORDALAND

Bjarnhild Hodneland
928 93 155
bj.hodneland@gmail.com

OSLO OG AKERSHUS

Marita H. Pettersen
901 86 949
maritahp@gmail.com

TELEMARK

Åsne Fjeld
971 18 822
aasnesfjeld@gmail.com

VESTFOLD

Solfrid Bergan
975 34 676
godt.salg@start.no

BUSKERUD

Kari Harm
917 28 547
kaharm@online.no

MØRE OG ROMSDAL

Anne-Lise Johnsen
412 48 664
anlijohnsen@gmail.com

SOGN OG FJORDANE

Nina C. R. Solvi
926 67 111
ncathri@online.no

TROMS

Emmy Iversen
977 62 598
emmyiversen@yahoo.no

ØSTFOLD

Sølvi Skram Vedø
901 61 399
solvi.skram.vedo@gmail.com

HEDMARK

Grete Nordbæk
970 61 098
greno10@online.no

OPPLAND

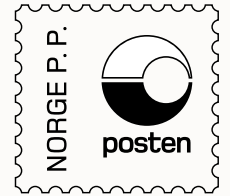
Wenche Rolstad
402 44 896
wvwenche@gmail.com

SØR-TRØNDELAG

Liv Aasen Mjelde
905 38 051
l-aamjel@online.no

VEST-AGDER

Vera Ringdal Folkvord
915 81 675
verafolkvord@hotmail.com

HELT TIL SLUTT

SIKRER RASK REAKSJON PÅ KRISER

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide hilser på sin britiske kollega.

Foto: Det britiske forsvarsdepartement

Syv forsvarsministre har signert en avtale om å danne en hurtig reaksjonsstyrke, Joint Expeditionary Force (JEF). Styrken vil bidra til bedre sikkerhet, både i Norge og i Europa for øvrig, sier forsvarsminister Ine Eriksen Søreide.

– Dette er en oppfølging av den første JEF-avtalen vi signerte under NATO-toppmøtet i Wales i 2014. Nå øker vi muligheten til å svare raskt på kriser som er under utvikling, både i og utenfor Europa. Den kan brukes til alt fra kollek-

tivt forsvar og krisehåndtering til evakuering og håndtering a humanitære kriser. JEF gir dessuten mindre land muligheten til å bidra til internasjonal krisehåndtering fordi landene samles i en felles styrke. Den vil også være en ramme for felles øving og trening, slik at vi sikrer at vi kan operere sammen i en krisesituasjon, sier forsvarsministeren.

Foruten Norge har Storbritannia, Nederland, Estland, Latvia, Litauen og Danmark signert avtalen.

Styrken skal være fullt operativ i 2018, men JEF-rammen kan brukes ved krisehåndtering allerede i dag. Storbritannia vil lede Joint Expeditionary For-

ce. Norge vil kunne velge å bidra i konkrete operasjoner med tilgjengelige styrker, og legge opp til å delta på øvelser med Storbritannia og øvrige deltakerland i JEF-rammen når dette er hensiktsmessig.

Hvordan skape
et trygt og
robust samfunn?

Klikk deg inn på

www.kfb.no

KFB
Kvinnens Frivillige Beredskap